

POSTANOWIENIE

Dnia 30 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Wiesław Kozielowicz

na posiedzeniu w dniu 30 kwietnia 2025 r. w sprawie **M. K.**
oskarżonego z art. 217 § 1 k.k.
w przedmiocie skargi obrońcy oskarżonego
na wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie
z dnia 5 listopada 2024 r., sygn. akt XI Ka 669/24,
uchylający wyrok Sądu Rejonowego Lublin - Wschód w Lublinie z siedzibą w
Świdniku
z dnia 18 kwietnia 2024 r., sygn. akt II K 591/20

postanowił:

- 1) oddalić skargę;**
- 2) zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy z urzędu oskarżonego M. K. adwokata P. M. - Kancelaria Adwokacka w L., kwotę 885 zł i 60 gr (osiemset osiemdziesiąt pięć złotych i sześćdziesiąt groszy) tytułem wynagrodzenia za sporządzenie i wniesienie skargi;**
- 3) zwolnić oskarżonego M. K. od ponoszenia kosztów sądowych postępowania skargowego.**

UZASADNIENIE

Prokurator Rejonowy w Lublinie oskarżył M. K. o to że:

I. w dniu 10 grudnia 2019 r. w L. naruszył nietykalność cielesną K. S. w ten sposób, że uderzył pokrzywdzoną otwartą dłonią w twarz, tj. o czyn z art. 217 § 1 k.k.;

II. w dniu 10 grudnia 2019 r. w L. nakłaniał swojego syna R. K. do dokonania czynu zabronionego poprzez uderzenie M. K. ; tj. o czyn z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 217 § 1 k.k.

Sąd Rejonowy Lublin - Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku wyrokiem z dnia 18 kwietnia 2024 r., sygn. akt II K 591/20, umorzył postępowanie karne wobec M. K. odnośnie obu zarzucanych czynów na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. zw. z art. 31 § 1 k.k.

Od powyższego wyroku Sądu Rejonowego Lublin - Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku apelacje złożyli oskarżyciel publiczny oraz pełnomocnicy oskarżycieli posiłkowych.

Po rozpoznaniu tych apelacji Sąd Okręgowy w Lublinie wyrokiem z dnia 5 listopada 2024 r., sygn. akt XI Ka 669/24, uchylił zaskarżony wyrok i sprawę M. K. przekazał Sądowi Rejonowemu Lublin - Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku do ponownego rozpoznania.

W dniu 21 stycznia 2025 r. adwokat P. M. - obrońca oskarżonego M. K. , złożył skargę na wyrok Sądu Okręgowego z dnia 5 listopada 2024 r., sygn. akt XI Ka 669/24. **Zarzucił** obrazę prawa procesowego tj. art. 437 § 2 k.p.k., poprzez niezasadne uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, pomimo że wbrew twierdzeniom Sądu Okręgowego w Lublinie, nie zachodziła potrzeba przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego w całości. Podnosząc ten zarzut **wniósł** o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 5 listopada 2024 r., sygn. akt XI Ka 669/24, i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga nie zasługuje na uwzględnienie.

Podstawą skuteczności nadzwyczajnego środka zaskarżenia uregulowanego w art. 539a § 1 k.p.k. jest wykazanie (po myśli § 3 tego przepisu), że wydanie – na etapie postępowania apelacyjnego – orzeczenia kasatoryjnego naruszało art. 437

k.p.k. [w rzeczywistości chodzi o art. 437 § 2 zdanie drugie k.p.k. – por. D. Świecki (w:) D. Świecki (red.): Kodeks postępowania karnego. Komentarz do zmian 2016, Warszawa 2016, s. 590] lub też, że przy wydaniu tego orzeczenia wystąpiła bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 k.p.k. Jednocześnie warto przypomnieć, że stosownie do treści art. 437 § 2 k.p.k. uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k., art. 454 k.p.k. lub jeżeli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości.

Autor skargi wywodzi, że w niniejszej sprawie Sąd Okręgowy w Lublinie, nie naruszając zasady dwuinstancyjności postępowania sądowego, mógł wydać orzeczenie (reformatoryjne) po uzupełniającym przeprowadzeniu postępowania dowodowego i derogować dostrzeżone uchybienia. Rzecz jednak w tym, co zasadnie wykazał w swym uzasadnieniu ten Sąd, iż zaistniała w tej sprawie konieczność ponowienia przewodu sądowego w całości. Podkreślić należy, że kolejne zmiany przepisów o postępowaniu odwoławczym, jakich dokonywano od 2015 roku i dostrzegalne dążenia ustawodawcy do reformatoryjności postępowania odwoławczego, nie mogą być utożsamiane z intencją zastąpienia sądu meriti w procedowaniu co do istoty sprawy. To zawsze było i jest rolą sądu pierwszej instancji, albowiem w ten właśnie sposób realizuje się gwarantowana stronom konstytucyjnie realna dwuinstancyjność postępowania, skoro tylko od orzeczenia tego właśnie sądu stronom przysługuje zwykły środek odwoławczy. Jedynie orzeczenie sądu pierwszej instancji może być kwestionowane przez stronę niezadowoloną z wyroku właśnie w zwykłym trybie odwoławczym, zaś orzeczenie sądu odwoławczego, co do zasady, nie podlega zaskarżeniu, nawet w trybie nadzwyczajnego środka odwoławczego złożonego przez stronę. Wykazanie potrzeby przeprowadzenia przewodu sądowego w całości na nowo musi być powiązane z argumentacją potwierdzającą wadliwość przeprowadzenia wszystkich lub co najmniej zasadniczych dowodów w sprawie, której miałby dopuścić się Sąd I instancji (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 lipca 2019 r., sygn. akt IV KS 24/19).

Trafnie w realiach niniejszej sprawy przyjął Sąd Okręgowy w Lublinie, że niezbędne jest ponowne przeprowadzenie postępowania dowodowego w całości,

wskazując przy tym, jakie konkretne dowody należy przeprowadzić w postępowaniu ponownym. Wbrew twierdzeniom skarżącego nie chodzi tu jedynie o uzupełnienie opinii biegłego psychiatry A.M.. Rzecz bowiem w tym, że opinia ta nie może zostać uznana za opinię spełniającą przesłanki art.202 § 1 i § 5 k.p.k., albowiem została sporządzona tylko przez jednego lekarza psychiatrę.

Sąd Okręgowy w Lublinie słusznie też wskazał, że niniejsza sprawa wymaga przeprowadzenia kluczowych dowodów i dokładniejszej analizy wszystkich dowodów zgromadzonych po ponownym przeprowadzeniu postępowania. Z uzasadnienia zaskarżonego wyroku jasno wynika, że postępowanie dowodowe Sądu Rejonowego Lublin - Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku w sprawie oskarżonego M. K. , zostało przeprowadzone w sposób wadliwy (brak pełnej i jednoznacznej opinii biegłych o stanie zdrowia psychicznego oskarżonego) i konieczne jest przeprowadzenie przewodu sądowego z obowiązkowym udziałem M. K. w obecności biegłych oraz przesłuchanie w charakterze świadka R. K. oraz pokrzywdzonych. Skala stwierdzonych braków, nawet w obecnym stanie prawnym, tj. po zmianie dokonanej ustawą z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1247) - art. 452 k.p.k., wykluczała ich ewentualne uzupełnienie w postępowaniu odwoławczym (por. też uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2019 r., sygn. akt I KZP 3/19, OSNKW 2019, z. 6, poz. 31).

Kierując się przedstawionymi motywami rozstrzygnięto jak w postanowieniu.

[J.J.]

[a.ł]